

"La unitat continua essent un objectiu"

Miquel Roca, un dels oradors de la diada de Sant Boi, fa balanç dels vint anys transcorreguts. L'ex-secretari general de CDC discrepa d'aquells qui diuen que la transició va ser mal resolta i demana l'establiment d'un nou consens transversal.

Quin sentit té avui commemorar la Diada de Sant Boi del 1976, més enllà del de la coincidència matemàtica?

—A vegades la coincidència matemàtica en la història val molt. Poder celebrar vint anys d'una gran concentració al voltant d'una acció unitària de recuperació de llibertat, i posar al frontispici d'aquesta reclamació la reivindicació nacional de Catalunya, és un fet molt important. Catalunya va ser capaç de fer un acte unitari, únic en tot l'estat, de reivindicació nacional. Hem de ser capaços de recordar el que això representa i fer-ne un recordatori amb satisfacció.

—Es pot dir que tot el que es reclamava en la Diada d'aquell any s'ha aconseguit?

—Independentment de les posicions íntimes que cadascú pogués tenir, l'any 1976, quan nosaltres parlàvem des de dalt la tribuna, ningú no es pensava que l'any 1996 arribaríem a estar tan bé com estem. Una altra cosa és que diguem: no en tenim prou. D'acord. En la mesura que avancem en autogovern, ens tornem més exigents, és clar. Només els de Madrid a vegades es creuen que amb satisfaccions puntuals ens donarem per satisfets del tot. Sempre he defensat que el desplegament autonòmic de l'estat és un procés obert. No es pot tancar, sempre ha d'estar obert perquè sempre necessites més. Qui ens havia de dir fa vint anys que avui un dels grans problemes de l'autogovern català seria la sanitat? Ni pensar-ho! Hem avançat, i moltíssim, i amb més facilitats que no ens pensàvem l'any '76. Poca broma. El que no es pot dir és que hàgim aconseguit molt menys del que pensàvem. Del que pensàvem, no. Els qui pensàvem, l'any '76, érem molt conscients de les nostres limitacions. Per tant, hem fet un avenç molt important, perfectament compatible amb el desig de voler més i amb una certa insatisfacció perquè encara ens agradaria d'avançar més. Però el canvi ha estat es-

pectacular i qui no ho vulgui reconèixer nega la realitat.

—Malgrat això, darrerament algunes veus, entre elles la del president Pujol, han afirmat que alguns aspectes de la transició no van ser prou ben resolts, sobretot des del punt de vista de l'autogovern. Comparteix aquesta valoració?

—Comprenc el discurs del president. Haig de dir que el comparteixo en el fons, però no el comparteixo en l'estil. Hi estic d'acord, però crec que aquest discurs no és vàlid des del punt de vista de la forma.

Sempre podrem dir que històricament no vam resoldre prou bé tot allò. No hi ha res de ben resolt històricament. Ni la Segona Guerra Mundial. Però a final dels 70, principi dels 80, amb un cop d'estat que tots sabem que va anar de molt poc que no prosperés, dir que no vam avançar prou... Home! A nosaltres ens semblava que fèiem passos de gegant. La història s'escriu amb traça gruixuda, estalviant detalls. L'única cosa que dirà la història és que al segle XX Catalunya no havia tingut mai una etapa d'autogovern tan llarga com aquesta, ni tan competencialment forta com aquesta. Mai. Havent aconseguit tot el que tenim, mirar enrere dient que a la transició no ho vam fer prou bé és una mica cultivar la flor del desgraciat que

"Ara caldria entendre que, si ja no hi ha majories absolutes a Catalunya, som davant un escenari bo per a aconseguir determinats tipus de coincidències."

sóc.

—Entre els temes assenyalats com a mal resolts hi ha, per exemple, el del finançament.

—En aquest aspecte, efectivament, tenim un mal sistema de finançament. En descàrrec nostre, és públic i notori que nosaltres no hi estàvem d'acord. La gent no pot oblidar que en aquell moment a Catalunya hi havia una majoria socialista, comunista; després venia UCD i, finalment, nosaltres i ERC. D'una altra banda, moltes de les virtuts del sistema de concert s'han produït després, a conseqüència de la pràctica del sistema de concert, no de la teoria del sistema de concert. Els bascos han aconseguit amb el concert sostres més alts

que no els que cap sistema teòric de concert reconeix. Tampoc no podem oblidar, en tercer lloc, que érem en un estat amb una economia desgavellada, amb unes taxes d'inflació altíssimes, i en què qualsevol càlcul que tu podies fer podia donar per a l'any 1979 un resultat totalment diferent del del 1982. Ara tenim una economia bastant més estable, que permet de fer projeccions. L'any 78-79 no podíem fer-ne. Fins i tot el sistema fiscal ha canviat. No són excuses. Admeto que en aquell moment no es va fer tot el que en aquest moment realment necessitem, però hi havia una justificació. És el tema en què podem estar més queixosos que no es va resoldre bé.

—Globalment, la transició es va fer de la millor manera possible o de l'única manera que va ser possible de fer-la?

—Es va fer de la millor manera possible atès el coneixement que nosaltres teníem de la situació. Avui que coneixem la feblesa exacta del postfranquisme, potser podríem dir que hauríem pogut fer més. Però en aquell moment no ho sabíem. Per tant, es va fer de la millor manera possible.

—Vint anys després, en la situació actual, encara són necessaris consensos o unanimitats com les que es van donar en aquell moment?

—Una de les grans febleses de Catalunya en aquest moment és que hi ha una certa vergonya de la unitat. Sembla com si la unitat fos contrària a l'alternança. Els països forts són aquells que fan compatible l'alternança entre opcions ideològiques i programàtiques diferents juntament amb uns quants valors que constitueixen el que, per exemple a França, en diuen el contracte republicà. A Catalunya hi hauria d'haver el contracte nacional català, en què hi hagués una gran unitat de base. Per mi, des de la perspectiva nacional catalana, la unitat continua essent un objectiu. Reafirmar la nostra identitat nacional, reafirmar la reivindicació del reconeixement de la realitat plurinacional de l'estat, tot això encara avui hauria de ser objecte d'ample consens. Si Catalunya és fonamentalment una voluntat de ser, la nostra llibertat és la de ser i, per tant, ens han de deixar ser.

—Què impedeix actualment aquest consens?

—Hi ha hagut per part de tothom una certa comoditat instal·lant-nos en els papers respectius de majories i minories. La majoria se sent còmoda governant, i la minoria se sent còmoda oposant-s'hi. Ara caldria fer un esforç per entendre que, si ja no hi ha majories absolutes a Catalunya, som davant un escenari bo per aconseguir determinats tipus de coincidències. No és això una obligació exclusiva de CiU, com a vegades diuen els socialistes. També a ells els correspon, perquè a vegades moltes actituds socialistes demostren que no tenen cap mena de ganes de trobar un punt de coincidència.

—Tot i que a l'hora de fer aquesta entrevista no s'ha confirmat ni desmentit que hi sigui present, la possibilitat que Aleix Vidal Quadras parli a la Diada de Sant Boi ha despertat inquietud.

—Seria una mostra de prudència d'Aleix Vidal Quadras de no fer el discurs a Sant Boi, però seria

una gran mostra d'intel·ligència dels qui hi siguin que, si parla, respectessin des del silenci les seves paraules. Poden dir-me que no sóc ningú per a dir que ha de fer el PP. Però sí que, si no serveix la invocació a la prudència, sí que demano d'invocar la intel·ligència dels ciutadans catalans que hi siguin. No podem deixar-nos provocar. Aquell senyor dirà el que cregui, i nosaltres ens estarem allí aguantant des del silenci. Aquell dia Catalunya serà més lliure i més democràtica que mai.

—En el seu discurs del 1976 va afirmar: "Se'ns feix en el més profund de la nostra dignitat quan se'ns diu que el nostre catalanisme s'interfereix negativament en el procés cap a la democràcia". Se n'ha recordat, d'aquesta frase, aquest estiu, quan ha sentit determinats arguments utilitzats en una conferència feta a Santander?

—És la mateixa tristesa de sentir el que abans deia Tierno Galvan. Era un home molt respectable, però ens deia que, això del catalanisme, ho deixéssim per a més endavant, que en aquells moments era prioritària la democràcia. Ara alguns discursos d'aquest estiu tenen un regust molt semblant. Però no ens hauria de sorprendre. Tant vell com el catalanisme és l'anticatalanisme.

—La diada de Sant Boi, hauria de mantenir el to reivindicatiu del 76 o hauria de ser festiva, de celebració del que s'ha aconseguit?

—Mai la Diada Nacional no haurà de deixar de tenir un regust reivindicatiu. És una acte d'afirmació de la identitat, i per tant sempre serà reivindicatiu. És com aquells dos espectadors d'una manifestació sindicalista als Estats Units, que l'un pregunta a l'altre que què demanen. I l'altre li respon: demanen més. Doncs, i Catalunya què demana? Demana més. Hi ha algun país que no demani més?

"Tierno Galvan era un home molt respectable, però ens deia que això del catalanisme ho deixéssim per a més endavant, que en aquells moments era prioritària la democràcia. Ara alguns discursos d'aquest estiu tenen un regust molt semblant."

Pere Martí

